

نویسنده: جیورجیو کافیرو «Giorgio Cafiero».

منبع و تاریخ نشر: ریسپونسیبل ستیت گرفت «2022-12-22»

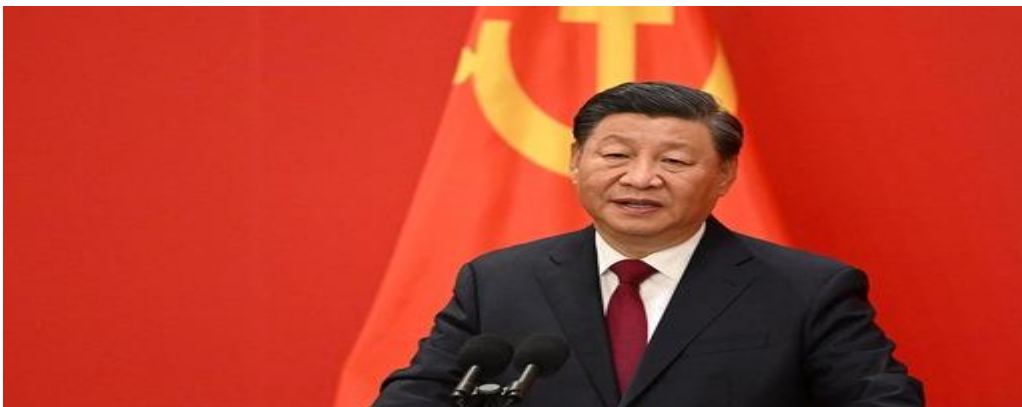
برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

گسترش نفوذ منطقه ای چین به سد راه در افغانستان میرسد

China's expanding regional influence hitting a roadblock in Afghanistan

حمله تروریستی اخیر در یک هتل کابل که دیپلمات های چینی در آن رفت و آمد می کنند، طالبان را در مورد سرمایه گذاری های آینده پکن نگران کرده است.

A recent terror attack at a Kabul hotel frequented by Chinese diplomats has the Taliban worried about Beijing's future investments.

شی جن پنگ «Xi Jinping»

از زمانی که طالبان در اوت 2021 کنترل افغانستان را دوباره به دست گرفتند، هتل 10 طبقه **لونگان** در محله شهر نو کابل به بازدید کنندگان زیادی از **چین** خدمات رسانی کرده است. یه دنبال ترسای نندن نهادها، سرمایه گذاران و تجار چینی، تروریست های مربوط ولایت خراسان (ISKP) داعش در 12 دسامبر به این هتل حمله کرد. در نتیجه پنج شهروند چینی زخمی شدند و تعدادی از افغان ها از جمله نیروهای امنیتی طالبان کشته شدند .

روز بعد، پکن از امارت اسلامی افغانستان (IEA) خواست تا امنیت همه دیپلمات‌ها و شهروندان چینی را در این کشور تضمین کند و همچنین به همه اتباع چین توصیه کرد که به سرعت افغانستان را ترک کنند. وانگ ونبین، سخنگوی وزارت خارجه چین، اقدام تروریستی را محکوم کرد و آن را "ماهیت فاحش" خواند، اعلام کرد که پکن "عمیقاً شوکه شده است" و خواستار انجام "تحقیقات کامل" همراه با "اقدامات قاطع و قوی" از سوی طالبان برای انجام این کار شد. امنیت شهروندان، مؤسسات و پروژه‌های چینی را در افغانستان تضمین می‌کند.

این حمله یک شکست برای طالبان بود. رژیم آژانس بین‌المللی انرژی به دنبال این است که خود را به عنوان قادر به ایجاد ثبات و امنیت افغانستان معرفی کند. این امر از منظر حرکت به سمت شناخت بین‌المللی به عنوان یک دولت قانونی و جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در اقتصاد کشور ضروری است.

از زمان تسلط طالبان در اوت 2021، تعداد زیادی از کشورهای نمایندگی‌های دیپلماتیک خود را در افغانستان بازنگه داشته‌اند. چین، هند، ایران، پاکستان، روسیه و ترکیه از جمله این کشورها هستند یا این حال، اگر این دولت‌ها به این نتیجه برسند که دیپلمات‌ها نشان در افغانستان تحت حکومت طالبان امن نیستند، حاکمان کابل برای فرار از انزوای بین‌المللی مشکل بیشتری خواهند داشت.

این اقدام تروریستی در هتل لونگان به دنبال حملات اخیر علیه پاکستان و حضور دیپلماتیک روسیه در افغانستان صورت گرفت. در 2 دسامبر، ISKP مسئول سوء قصد به قتل عبید الرحمن نظامی، کاردار پاکستانی بود. سه ماه قبل از آن، گروه داعش در افغانستان دو دیپلمات روس را در یک بمب‌گذاری انتحاری در بیرون سفارت کشورشان در کابل کشت.

طالبان نتوانستند از آن سفارتخانه‌ها محافظت کنند و این ضربه بزرگی برای آنها بود. احمد شاه کاتوازی، دیپلمات سابق افغانستان به Responsible Statecraft گفت: این حمله [در 12 دسامبر] با وجود این واقعیت که [در 11 دسامبر] مقامات چینی با معاون وزارت امور خارجه طالبان ملاقات کرده بودند، رخ داد. مقامات چینی خواستار تشدید تدابیر امنیتی در اطراف سفارت و شهروندان چینی شده بودند و علیرغم این اتفاق... این حملات [ISKP] به نهادهای خارجی و مهاجران... برای طالبان بسیار نگران‌کننده است.

از نظر آینده اقتصاد افغانستان که باید به آن سروصورت داده شود، طالبان به چین نگاه می‌کنند تا نقش بزرگی ایفا کند. از زمان پس گرفتن قدرت توسط طالبان در سال گذشته، آژانس بین‌المللی انرژی با زحمت تلاش کرده است تا نگرانی‌های پکن در مورد امنیت تجار و کارگران چینی در این کشور را کاهش دهد. دولت بالفعل در کابل دلایل خوبی برای ترس از این دارد که چینی‌ها و دیگران حمله ماه جاری به هتل و سایر اقدامات تروریستی ISKP را دلیلی برای دیدن افغانستان برای سرمایه‌گذاری یا تجارت در این دوره بسیار خطرناک بدانند. با این حال، به گفته برخی کارشناسان، تأثیرات حمله به هتل لونگان را در توجه به منافع بلندمدت چین در افغانستان. احتمالاً موقتی خواهد پنداشتند.

رویکرد چین به طور کلی در کشورهای دارای مشکل از نظر امنیت ریسک‌گریز است. جاوید احمد، سفیر سابق افغانستان در امارات متحده عربی که در حال حاضر یک مقام ارشد غیرمقیم است، گفت: علیرغم این شکست جزئی، طالبان احتمالاً با اقدامات اصلاحی خاصی موافقت می‌کند که به طور بالقوه می‌تواند فضا را برای شرکت‌های امنیتی چینی برای استقرار بی‌سرو صدا در داخل

افغانستان ایجاد کند. عضو شورای آتلانتیک در مصاحبه با Responsible Statecraft **کاتوازی** به همین ترتیب وضعیت را ارزیابی می‌کند. او گفت: "از درک من، اگرچه این حمله همه چیز را متزلزل کرده است، اما در دراز مدت **چینی‌ها** به تعامل خود با کشور ادامه خواهند داد."

دو دلیل عمده وجود دارد که چرا **چین** منافع بلندمدتی در باقی ماندن یک بازیگر متعهد در پسا از ایالات متحده در افغانستان دارد **اول**، مسائل مربوط به **اویغورها** وجود دارد و **پکن** نگران تهدیدی است که جنبش اسلامی ترکستان شرقی (ETIM) نمایندگی می‌کند. **دوم**، منابع طبیعی افغانستان به طور قابل توجهی برای منافع ملی **چین** اهمیت دارد، در حالی که این کشور با اهداف بزرگتر **پکن** مانند کریدور اقتصادی چین و پاکستان (CEPC) که یکی از نمایشگاه‌های اصلی طرح کمربند و جاده است، قرار می‌گیرد.

رهبری در **پکن** نگران است که افغانستان به کشوری در مرزهای **چین** تبدیل شود که در آن گروه‌های شبه نظامی مانند ETIM پناهگاهی داشته باشند که از آنجا می‌توانند حملاتی را علیه سرزمین **چین** طراحی کنند. **پکن** معتقد است که این مورد در اواخر دهه 1990 و اوایل دهه 2000 در زمان اولین باوری که طالبان به قدرت رسید، وجود داشت.

احمد به Responsible Statecraft گفت: «برخلاف پنج همسایه دیگرش، افغانستان هیچ وجه اشتراکی با **چین** ندارد و **پکن** عموماً افغانستان را به عنوان یک سرزمین ناشناخته می‌داند.» با توجه به تعامل رو به رشد **چین** و حمایت مستقیم از **طالبان حقایق**، به نظر می‌رسد **پکن** در درجه اول نگران فروش احتمالی تسلیحات به **اویغورها** و خطرات ناشی از سازماندهی مجدد و ایجاد مشارکت تاکتیکی آنها با دیگر گروه‌های شبه نظامی تحت حمایت طالبان است.

مورات اصلان، محقق بنیاد SETA و یکی از اعضای هیئت علمی دانشگاه حسن کالیونجو، هنگام پرداختن به موضوع گروه‌های **اویغور** ستیزه‌جو در خارج از **چین**، توضیح داد که «15000 [جنگجو] **اویغور** در سوریه وجود دارد و آنها می‌خواهند به **سوریه** بازگردند. وطن آنها بنابراین، وقتی طالبان همه این افراد را در افغانستان نگه می‌دارد، مانند القاعده، چینی‌ها از نظر امنیت نگران هستند»

در نهایت، اطمینان از اینکه **پکن** رابطه‌ای با کابل دارد که به موجب آن تفاهم در مورد ETIM و سایر گروه‌های ستیزه‌جو مانند ISKP وجود دارد، هدفی از جانب دولت چین است. این عامل به **پکن** انگیزه می‌دهد تا به تلاش برای حفظ نوعی رابطه با آژانس بین‌المللی انرژی ادامه دهد، حتی اگر به طور کامل رسمی نشده باشد.

کاتوازی گفت: چین با افغانستان [که] ناامن است مرز مشترک دارد و بر اساس گزارش‌های مختلف 20 گروه تروریستی مختلف در آنجا فعالیت می‌کنند. در میان آنها، ETIM نگرانی اصلی **چین** از نظر امنیتی است.

دوم، مسائل مربوط به فلزات خاکی کمیاب افغانستان (لیتیوم، جیوه، سریم، روی، نقره، طلا، لانتانیم، و غیره) وجود دارد که برای چندین دهه منافع **چین** را در این کشور هدایت کرده است.

افغانستان دارای عناصر کمیاب خاکی به ارزش 1 تا 3 تریلیون دلار است. این ثروت منابع طبیعی برای برنامه‌های بلندمدت **چین** در این کشور مهم است و به توضیح اینکه چرا بسیاری از تجار

چینی سفرهای مکرری به افغانستان داشته‌اند، کمک می‌کند. این به ویژه به نحوه استفاده از لیتیوم برای فناوری اسکن زمین ماهواره‌ای، فناوری دفاعی مانند پهپادهای مسلح و غیره توجه دارد. اما این هنوز به پیشرفت واقعی در جهت استخراج منابع تبدیل نشده است.

از آنجایی که افغانستان به طور فزاینده‌ای با آینده رقابت قدرت‌های بزرگ در آسیای مرکزی بزرگتر مرتبط می‌شود، چین بیشترین پتانسیل را برای به دست آوردن نفوذ بیشتر در کشور از طریق فعالیت‌های اقتصادی، تجاری و سرمایه‌گذاری دارد. نه ماه پیش، **وانگ یی**، مشاور دولتی و وزیر امور خارجه **چین** در نشست بین چین، افغانستان و پاکستان در استان آنهویی صحبت کرد.

وانگ گفت که سه کشور باید همکاری‌های سه‌جانبه را در حوزه‌های امنیتی، توسعه و سیاسی افزایش دهند و در عین حال خواهان گسترش CPEC به افغانستان نیز شد. با این حال، کمک به کشور جنگ‌زده برای مشارکت بیشتر در ارتباطات منطقه‌ای، دست کم چالش‌برانگیز خواهد بود. علاوه بر مشکلات بین‌آژانس بین‌المللی انرژی و دولت پاکستان، کمبود زیرساخت‌ها در افغانستان وجود دارد، جایی که ظرفیت مدیریتی آن نیز پایین است - در مورد معضلات امنیتی شدید با گروه‌هایی مانند ISKP که مشاغل و اتباع **چینی** را در این کشور تهدید می‌کنند، چیزی نگوییم.

در طول تقریباً دو دهه‌ای که ایالات متحده و متحدانش در **نا تو** افغانستان را اشغال کردند، **چین** اساساً توانست به این قدرت‌های غربی اجازه دهد تا ضمن مبارزه با سازمان‌های تروریستی، اقدامات سنگینی را در زمینه امنیت در کشور انجام دهند. **پکن** با وجود تمام انتقاداتش علیه نقش **واشنگتن** در افغانستان و استقبال از خروج ایالات متحده در سال گذشته، از حضور نظامی غرب در همسایه خود در غرب سود برد.

با این حال، همان‌طور که در حمله به **هتل لونگان** تأکید شد، **چینی‌ها** باید با یک چشم‌انداز جدید (غیر امنیتی) در افغانستان در بحبوحه مراحل اولیه این کشور پس از ایالات متحده مبارزه کنند. دوره‌ای که چالش‌های جدی برای **پکن** ایجاد می‌کند. **چین** وضعیت کشور را رصد و ارزیابی خواهد کرد و البته به دنبال کمک به شکل دادن به محیطی در افغانستان خواهد بود که برای امنیت و منافع اقتصادی خود **چین** مناسب باشد.

برای **چین**، لزوماً مهم نیست که کدام بازیگر افغان در قدرت باشد، حتی اگر آن طالبان باشد. صرف نظر از اینکه کدام گروه از افغان‌ها مدعی رهبری افغانستان هستند، می‌توان روی **پکن** برای همکاری با آن دولت به روش‌هایی که به نفع منافع بلندمدت **چین** باشد، حساب کرد. بنا بر این، اگرچه حمله 12 دسامبر یک شکست جدی برای طالبان بود، اما اگر آژانس بین‌المللی انرژی تسلط خود را بر قدرت حفظ کند، می‌توان شرط بندی کرد که **پکن** به تعامل با حاکمان اسلام‌گرای کابل ادامه خواهد داد، زیرا این کار در خدمت منافع بلندمدت **چین** است.

چند سطری در مورد نویسنده این مقاله :

جورجیو کافایرو، مدیر عامل و بنیانگذار Gulf State Analytics، یک شرکت مشاوره ریسک ژئوپلیتیک مستقر در واشنگتن دی سی است. علایق تحقیقاتی او شامل روندهای ژئوپلیتیکی و امنیتی در شبه جزیره عربستان و خاورمیانه گسترده تر است. آقای Cafiero به طور منظم با چندین نشریه از جمله Al Monitor، The National Interest و LobeLog همکاری می‌کند. از سال 2014 تا 2015، او یک تحلیلگر در Kroll، یک مشاور تحقیقاتی دقیق بود. او مدرک کارشناسی ارشد روابط بین‌الملل را از دانشگاه سن دی دریافت کرد.

----- با تقدیم سلامها «2022-12-28»

